

# NEWS

BŘEZEN 2020

## Milé čtenářky a milí čtenáři!

Mimořádná situace a školy bez žáků přivádí učitele, lektory a žáky k novým postupům v učení a výuce doma. Přejechod na online podporu výuky a učení je věc dost komplikovaná, změna vyžaduje hlavně zájem a čas ze strany učitelů, kteří nutně potřebují vhodnou pomoc.

Učitelům jsou určena slova Benjamina Franklina: „Tell me and I forget, teach me and I may remember, involve me and I learn.“

**Školám nabízíme na 3 měsíce bezplatně využívat naši aplikaci OPEN LEARNING a online lekce odborné angličtiny pro výuku odborných cizích jazyků v oborech 23 Strojírenství a strojírenská výroba, 65 Hotelnictví a turismus.**

Přeji Vám rozvážnost a pevné zdraví.

**Jitka Kunčarová**



## Doporučení Global Online Academy

Organizací specializovanou čistě jen na podporu online vzdělávání je [Global Online Academy](#) (GOA), která provozuje též specializovanou stránku na podporu opatření souvisejících s koronavirem – [COVID-19](#), na níž najdete shrnující **hlavní zásady, které je třeba při přechodu na online vzdělávání respektovat**:

- Podstatou online výuky je spojení mezi účastníky poznávacího procesu ([konektivismus](#)). Komunikace je mimořádně důležitá, aby nevznikal u žáků pocit odloučení.
- Pravděpodobně se vám nepodaří naplnit osnovy beze zbytku (projít celý předepsaný obsah). Brzy zjistíte, že výuka online není prostým převedením prezenčních aktivit do online prostředí. Otevírá nové možnosti a nové cíle ([Technologická transformace vzdělávání podle Prenského](#)).
- Je nutné udržovat rovnováhu mezi synchronními a asynchronními aktivitami, má-li vaše online komunita zůstat funkční.

Závěr je možná dosti nepříjemný:

- **S technologiemi se učí jinak.**
- **Náhlý přechod k online výuce vyvolaný uzavřením škol znamená pro učitele výrazné navýšení práce.**

[Global Online Academy](#) (GOA) doporučuje svým školám 15 zásad online pedagogiky:

- **Ověřte technologické vybavení svých žáků.** Je důležité nejen vědět, jaké přístroje má žák doma k dispozici, ale též, jak je připojen k internetu, zda nemá některé funkce (protokoly) či aplikace zablokované apod. (Je zajímavé, že v případě mezinárodních škol již nikdo neřeší, zda žák vůbec nějaké digitální technologie má.)
- **Nastavte vhodné vzdělávací prostředí.** Ideální je, má-li škola již k dispozici nějaký systém řízení výuky (LMS) a každá třída tam má svůj prostor, jako doplněk může posloužit vlastní web, blog či [hyperdoc](#) (nástupce webquestu) – viz [Třídní učitel 2.0 – díl 7.: třídní web](#).
- **Komunikujte často, jasně a konzistentně.** Pokud využíváte nějaké prostředky ke komunikaci s žáky dlouhodobě, držte se jich a používejte je i při přechodu na online výuku ([Třídní učitel 2.0 – díl 6.: třídní intranet](#)). Jen intenzita je samozřejmě vyšší. Stanovte pravidla, která budete dodržovat.

- **Dělejte pravidelná synchronní online setkání.** Je-li to možné snažte se udržet přímé spojení s žáky i na dálku. Není-li časový rozdíl příliš velký, je vhodné organizovat online videokonference, nejlépe každý den. Volně dostupných nástrojů je několik (Skype, Hangouts), GOA doporučuje [Zoom](#).
- **Vytvořte podmínky pro asynchronní setkávání.** Součástí online výuky je typicky zadávání úkolů (např. studia materiálů), k nimž je vedena asynchronní diskuze. Je vhodné pro ni vyčlenit určité časové rozpětí. Nástrojů je velmi mnoho, jsou součástí každého LMS. GOA doporučuje [Flipgrid](#), [Padlet](#) či [Slack](#).
- **Nezahrnujte žáky učivem.** Chovejte se jako **kurátor** předkládající obsah žákům tak, aby ho dokázali zpracovat. Nezvyšujte nadměrně jejich kognitivní zátěž (viz [Mikroučení – model personalizovaného vzdělávání](#)). V souladu s pravidly pro metodiku převrácené třídy ([Převrácená třída podle Dr. Lodge](#)) se snažte vyložit látku osobně, nejlépe pomocí videotutoriálů. GOA navrhuje pro záznam používat [Loom](#).
- **Podporujte spojení mezi žáky.** Většina mladých lidí v současnosti používá ke spojení a sebevyjádření sociální sítě. Nedělají rozdíl mezi osobním a online setkáním. Je vhodné za účelem zachování třídní komunity tyto aktivity podporovat.
- **Hodnoťte výsledky strategicky a s rozmyslem.** Hodnocení je asi největším problémem. V online prostředí nelze dohlížet na to, zda žák při děláním tradičního testu nepodvádí. Hodnocení proto musí vypadat docela jinak. Nejvhodnější je zavést asynchronní formativní hodnocení (např. komentování práce během aktivit). Hodnotit lze též sumativně, tj. po odevzdání výsledků. Při týmové práci je většinou nutné hodnotit skupinu jako celek.
- **Připravte časový harmonogram všech aktivit.** Jedná se o program (rozvrh), který může mít podobu tabulky. Typicky je součástí každého LMS. Je důležité zachovat přehlednost, riziko ztráty orientace se online zvyšuje.
- **Žádejte od žáků zpětnou vazbu.** Je velmi nesnadné hlídat na dálku to, zda žák něco dělá. Pomoci může kvalitní komunikace, tj. soustavné spojení a okamžité řešení vznikajících problémů. Dobré je, jsou-li žáci vedeni k tomu diskutovat o své práci se spolužáky tak, aby učitel mohl tuto diskusi sledovat. Další cestou je využití sdílených dokumentů při tvorbě.
- **Vytvářejte příležitosti pro personalizaci.** Technologie samy o sobě dovolují každému pracovat svým vlastním tempem, skutečná personalizace pak dokonce umožňuje nastavovat též individuální cíle. Při přechodu na online výuku lze vytvořit prostředí, v němž každý žák realizuje aktivity přizpůsobené jeho osobním preferencím. Na počátku stojí možnost volby činnosti, prostředkem je vlastní tvorba ([např. hodina géniů](#)).

- **Uvědomte si potřebu podpory pro žáky.** Zavření školy může být pro žáky traumatizující událostí. Práce online klade vyšší nároky na potřebu podpory. Je vhodné vytvořit ve škole specializovaný tým, který sleduje online činnost žáků (např. přítomnost v LMS školy) a vytipovaným jedincům, jejichž aktivita neodpovídá předpokladům, poskytuje zvláštní podporu. Důležitý je soustavný kontakt se všemi žáky.
- **Informujte rodiče.** Zachovejte stávající systém informování rodičů (e-mail, newsletter, přístup do LMS) a snažte se poskytovat rodičům i další podporu, aby mohli pomáhat žákům pracovat na online aktivitách.
- **Přehodnoňte svou roli jako učitele.** Online výuka je příležitostí změnit svůj přístup k výuce, posunout se od poskytovatele vědomostí k mentorovi, jehož hlavní náplní je provázet žáka na cestě za poznáním. Snažte se vyvolávat u žáků zájem, pocit smysluplnosti a umožnit jim v maximální míře autonomii. Cílem je posilovat vnitřní motivaci k učení.
- **Sdílejte své poznatky s kolegy.** I když je předávání informací důležité (twitter, blog, portály), nejde jen o něj. Jde o vzájemnou podporu. Ideálním prostředkem je synchronní online setkání učitelů (např. webinář), kde dochází k výměně zkušeností.

# ZADÁVÁNÍ ÚKOLŮ ONLINE

TAKTO  
**ANO:** 



TAKTO  
**NE:** 

[www.otvreno.org](http://www.otvreno.org)

## Asynchronní učení

Připravujte výuku takovým způsobem, aby studenti mohli pracovat svým vlastním tempem a pro vstřebání látky měli dostatek času.

## Méně je více

Vypracovávání úkolů v domácím prostředí zabere kvůli různým faktorům dvakrát více času než ve škole. Nastavte podle toho své priority a buďte realističtí.

## Poskytujte přesné zadání

Instrukce zadávejte pečlivě a specifikujte také čas, který mají studenti pro splnění úkolu k dispozici.

## Synchronní učení

Učitelé a studenti se v reálném čase setkávají online skrze videokonference nebo na chatu.

## Nerealistická očekávání

Práce a domácí úkoly jsou zadávány každý den a jejich odevzdání se očekává v krátkých časových úsecích.

## Nejasnost a vágnost

Zprávy studentům se píšou v dlouhých odstavcích a zadání úkolů je popisováno příliš složitě a nejasně.

Poskytujte přesné zadání  
Instrukce zadávejte pečlivě a specifikujte také čas, který mají studenti pro splnění úkolu k dispozici.

Specifikujte výstupy  
Dobře popište požadavky týkající se výstupu a také délku (např. 2-minutová audio nahrávka spolu s odrážkovým seznamem).

Buďte empatičtí  
Úkoly zadávejte v přiměřeném množství, děti povzbuďte k tomu, aby vyvážily čas strávený před počítačem a venku a také aby se navzájem mezi sebou propojily.

Komunikujte uceleně  
Vyberte si jednu platformu a na ni směřujte pokud možno veškerou svou komunikaci.

Buďte online během konzultačních hodin  
Během nich odpovídejte na dotazy studentů, nabídněte jim podporu nebo řešte případná nedorozumění.

Řekněte si o zpětnou vazbu  
Ptejte se žáků na množství práce, jak se jim daří, co by se chtěli nadále učit a také jestli jim vyhovuje nastavené tempo.

Podpořte dlouhodobější zapamatování si informací  
Tvořte multimediální materiály, které žákům napomůžou k tomu, aby si informace pamatovali po delší dobu. Využijte digitální nástroje k vytváření interaktivních hodin.

Identifikujte cíle svých hodin  
Zaměřte se na identifikování jasných cílů jednotlivých hodin a také na hodnotící postupy (formativní i sumativní).

Nejasnost a vágnost  
Zprávy studentům se píšou v dlouhých odstavcích a zadání úkolů je popisováno příliš složitě a nejasně.

Přílišná volnost ve zpracování  
Jsou zadávány úkoly, jejichž zpracování je příliš otevřené (př. – vytvoř video o měsíci, napiš esej o znečištění).

Zaměřenost jen na úkoly  
Je zadávána práce, na kterou navazuje ještě dodatečný úkol, bez toho, aniž by pozornost byla věnována tomu, jak se žáci cítí.

Mnohostranná komunikace  
Používá se mnoho komunikačních kanálů a navíc nekonzistentně (například email, Google Classroom a další).

Nepřetržitě k dispozici  
Učitel odpovídá ihned a nedokáže si vyhradit čas sám pro sebe. Pokud to není urgentní, je v pořádku s odpovědí počkat do konzultačních hodin.

Stále stejný přístup  
Je vyučováno rutinním způsobem, který žákům nenabízí možnost vyjádřit se/neumožňuje jim volbu a zanechává je s pocitem přehlcení.

Nevyzkoušené nástroje  
Zkoušejí se nové nástroje a aplikace, se kterými učitel dosud nepracoval a které představují až příliš velkou výzvu a mohou zapříčinit technické potíže.

Nahodilé aktivity  
Jsou zadávány nahodilé úkoly, jejichž cíle a závěrečné hodnocení si učitel předem nepromyslel.

Dle anglického originálu: Online Teaching @ KIS: "Do this, not that", Alison Young, licence: Creative Commons Attribution-noncommercial 4.0 International License